

به نام خدا

کتاب کار

همراه با زنگ خلایقیت

مطالعات اجتماعی

چهارم دبستان

راهنمای هر درس

• نقشه های مفهومی

• نقشه های گنگ

• زنگ خلایقیت (در راستای اهداف درس)

• نکته برداری از درس

• خودارزیابی

• آزمونهای تراکمی

انتشارات سلام کتاب

www.salamPUB.com

سامانه پیامکی: ۰۴۶۴۶۰۰۰۱۰۰

مؤلف:

فهمیه حبیبی

(پژوهشگر برگزیده کشور)

سرشناسه : حبیبی، فهیمه، ۱۳۵۴-
عنوان و نام پدیدآور: کتاب کار مطالعات اجتماعی چهارم ابتدایی
مشخصات نشر : تهران، سلام کتاب، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری : ۱۲۴ ص: مصور (رنگی)، جدول: ۲۹×۲۲ س.م.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۷۶-۱۳-۳
وضعیت فهرست : فیهای مختصر
یادداشت : فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir>
قابل دسترسی است.
شماره : ۴۵۱۶۶۳۹:
کتابشناسی ملی

عنوان کتاب کار مطالعات اجتماعی پایه چهارم
مؤلف : فهیمه حبیبی
ناشر: انتشارات سلام کتاب
ویراستار : جواد فتح آبادی : ترین شهودی فر
نوبت چاپ : چاپ اول سلام کتاب (چاپ سوم کتاب)
طراحی و گرافیک : ماهرخ بهکیا
لیتوگرافی : پارسا
چاپ : زیبانگار
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۷۶-۱۳-۳

تهران - میدان انقلاب، خ شهدای ژاندارمری، بین ۱۲ فروردین و اردیبهشت پلاک ۱۳۴ طبقه دوم

مدیرفروش: ۰۹۱۰۲۰۱۵۲۰۰

www.salamPUB.com

سامانه پیامکی: ۰۴۶۴۶۰۰۰۱۰

چاپ و تکثیر تمام یا بخشی از این کتاب بدون اجازه ناشر از لحاظ قانونی و شرعی مجاز نمی باشد.

فهرست مطالب

فصل اول

- درس ۱: همسایه‌ی ما ۵
- درس ۲: اینجا محله‌ی ماست ۹
- درس ۳: خرید و فروش در محله ۱۵
- درس ۴: نقشه‌ی محله‌ی ما ۲۰

فصل دوم

- درس ۵: زندگی در شهر و روستا ۲۵
- درس ۶: جهت جغرافیایی ۳۰
- درس ۷: جغرافی دانان چگونه محیط زندگی را مطالعه می کنند؟ ۳۶

فصل سوم

- درس ۸: نخستین روستاها چگو به وج آمدند؟ ۴۱
- درس ۹: نخستین شهرها چگونه به وج آمدند؟ ۴۶
- درس ۱۰: مورخان چگونه گذشته را مطالعه می شد؟ ۵۳

فصل چهارم

- درس ۱۱: سفری به شهر باستانی همدان ۵۷
- درس ۱۲: سفری به تخت جمشید ۶۴
- درس ۱۳: سفری به تخت جمشید ۶۹
- درس ۱۴: سفری به شهر باستانی برمانشا ۷۶

فصل پنجم

- درس ۱۵: کوه ها و دشت های زیبا ۸۴
- درس ۱۶: آب و هوا ۹۱
- درس ۱۷: نواحی آب و هوایی ایران ۹۳
- درس ۱۸: پوشش گیاهی و زندگی جانوری در ایران ۹۹
- درس ۱۹: ازمحیط زیست مراقبت کنیم ۱۰۴

فصل ششم

- درس ۲۰: نشانه های ملی ۱۰۸
- درس ۲۱: تقویم ۱۱۰
- درس ۲۲: روزهای مهم ۱۱۲

سخنی با همکاران و همراهان عزیز:

مطالعات اجتماعی برنامه ای است که با ارتباطات انسانی سرو کار دارد و در آن نوعی همبستگی بین موضوعات درسی مختلف نظیر جغرافیا ، تاریخ ، جامعه شناسی ، علوم سیاسی ، مردم شناسی ، روان شناسی و اقتصاد دیده می شود . این درهم تنیدگی بیش تر در دوره ی ابتدایی و دوره ی اول دبیرستان است . خوب است با توجه به موضوعات درسی مختلف در این ارتباطات ، به هر یک اشاره ای کوتاه داشته باشیم :

جغرافیا : علمی است که به مطالعه و توصیف کره زمین ، تغییرات آن ، روابط انسان و محیط می پردازد و یادگیری این علم باید از محل زندگی دانش آموز شروع شود.

علم تاریخ : تحولات جامعه ی بشری را به وسیله ی آثار باستانی باقی مانده از قدیم ، مورد بررسی قرار می دهد . پرورش اخلاقی و دینی دانش آموزان در درس تاریخ ، از طریق آشنایی آن ها با زندگی پیامبران و گذشتگان صورت می پذیرد . به وسیله ی تاریخ از تغییر زندگی آن ها از حالت انفرادی به زندگی اجتماعی آگاه می شود. مطالعات اجتماعی به کار و تلاش شهروندان (علم اقتصاد) نیز توجه دارد و به 'مصاد' راده می پردازد.

جامعه شناسی : به فرهنگ ، آداب جامعه ، زندگی ، مسئولیت پذیری و همکاری اعضای خانواده و کمک آن ها جهت داشتن جامعه ای پر رونق و توأم با امنیت توجه ویژه ای دارد.

در بخش انسان شناسی و علوم سیاسی هم به رشد ارزشی افراد و شرایط افراد جامعه در برابر هم و دولت پرداخته می شود .

اهداف نهایی مطالعات اجتماعی عبارتند از : خودشناسی ، درک گذشته ، آگاه و حال ، توانایی حل مسئله ، مشارکت فعال در جامعه ، درک ارتباطات انسانی ، شناخت تعامل انسان با محیط های طبیعی و اجتماعی ، بررسی جنبه های سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جوامع ، شناخت تنوع و تغییرات در جوامع، سازگاری اجتماعی ، توسعه ی قوای عقلانی دانش آموز ، شناخت گروه ها و سازمان ها و بالاخره تربیت شهروند شایسته .

* با توجه به نکات یاد شده ، این کتاب گار در راستای اهداف مطالعات اجتماعی و هم چنین اهداف کتاب درسی پایه چهارم ، تألیف گردیده است . برای رسیدن به اهداف ذکر شده از تمرینات و فعالیت ها ، آزمون ها و نمودار های مفهومی ، نقشه های گنگ و از همه زیاتر از **زنگ خلاقیت** استفاده شده است. (زنگ خلاقیت و فعالیت های ویژه را می توان به صورت فعالیت آزاد در نظر گرفت.) هم چنین فضایی برای فراگیر در نظر گرفته ایم تا در انتهای کار نکات مهم هر درس را یادداشت کند.

ضمن تشکر از شما همکاران و دوستان گرامی بابت انتخاب این کتاب ،پوزش و عذر خواهی بنده را بابت اشتباهات احتمالی آن پذیرا باشیدو بر این حقیر منت گذاشته و نکات اصلاحی و پیشنهادی خود را از طریق مسیرهای ارتباطی زیر منتقل نمایید.